

8. 26 ŞUBAT-2 MART
2001
ANKARA
ULUSLARARASI
EĞİTİMDE YARATICI DRAMA
SEMİNERİ

Süreçsel Drama Doğaçlama Yaklaşımları

A PEGEM
AKADEMİ

Yayına Hazırlayan: Ömer Adıgüzel

Editör: Prof. Dr. Ömer Adıgüzel

8. ULUSLARARASI EĞİTİMDE YARATICI DRAMA SEMİNERİ *Süreçsel Drama, Doğaçlama Yaklaşımları*

ISBN 978-625-7582-69-8

DOI 10.14527/ 9786257582698

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© 2021, PEGEM AKADEMİ

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Bu kitap T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayınevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten **uluslararası akademik bir yayınevidir**. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan **WorldCat** ve ayrıca Türkiye'de kurulan **Turcademy.com** tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 1000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilir.

I. Baskı: Eylül 2021, Ankara

Yayın-Proje: Nisanur Uzunlu
Dizgi-Grafik Tasarım: Tuğba Kaplan
Kapak Tasarım: Pegem Akademi

Baskı: Vadi Grup Basım A.Ş.
Saray Mah. 126. Cad. No: 20/A
Kazan/ANKARA
Tel: (0312) 394 55 91

Yayıncı Sertifika No: 36306
Matbaa Sertifika No: 49180

İletişim

Macun Mah. 204. Cad. No: 141/A-33
Yenimahalle/ANKARA
Yayınevi: 0312 430 67 50
Dağıtım: 0312 434 54 24
Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60
İnternet: www.pegem.net
E-ileti: pegem@pegem.net
WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

Prof. Dr. İnci San'ın anısına

SEMİNER DÜZENLEME KURULU

Prof. Dr. İnci SAN (Kurul Başkanı)
Çağdaş Drama Derneği 1. Başkanı,
Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi
Emekli Öğretim Üyesi

Prof. Dr. Ömer ADIGÜZEL
Çağdaş Drama Derneği, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi
ORCID No :0000-0001-9492-6231

Uzm. Fatma O. AKFIRAT
Çağdaş Drama Derneği, Milli Eğitim Bakanlığı Rehber Öğretmen

Murat ALTUĞGİL
Çağdaş Drama Derneği, Sosyal Hizmetler Çocuk Esirgeme Kurumu

Dr. Ayşe OKVURAN
Çağdaş Drama Derneği, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi
ORCID No :0000-0001-7248-2537

Sevim MİRAL
Çağdaş Drama Derneği, Çocuk Gelişimi Uzmanı

Nalan OLGUN
Çağdaş Drama Derneği, Çocuk Gelişimi Uzmanı

Dr. Tülay ÜSTÜNDAĞ
Çağdaş Drama Derneği, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi

ÖN SÖZ

Türkiye’de eğitimde drama veya yaratıcı drama olarak adlandırılan bu yöntem ve alan (ders), hocalarımız Prof. Dr. İnci San ile oyuncu, yazar ve yönetmen Tamer Levent’in akademik işbirliği ile Ankara’da başladı. 1982 yılındaki bu ilk buluşma, eğitimde dramanın bugünkü anlamında kullanılmasının da yollarını açtı.

Eğitim ve sanat dünyası ile birlikte akademik çevrenin güç birliği ve Ankara’da Goethe Enstitüsü ile British Council’in desteğiyle ilki 1985 yılında gerçekleştirilen “1.Uluslararası Eğitimde Dramatizasyon Semineri” bir yönüyle Türkiye’de yaratıcı drama alanının akademik anlamda tartışılmasının başlangıç tarihini oluşturur.

İlk buluşmanın adının seminer programında İngilizce olarak “Drama in Education Congress” olarak yazıldığı görülür. Bu durum drama buluşmalarının daha başlangıcından beri bir kongre niteliği taşıdığını göstermektedir. İlk kez dramatizasyon adı ile de olsa eğitimde drama veya yaratıcı drama, akademik olarak bu seminerde tartışmaya açılmış, kuramsal ve uygulamalı tartışmalar da bu seminerle başlamıştır.

Eğitim sistemimiz bu yöntem ile karşılaştıktan sonra ilerde bağımsız bir ders olacak “Drama” alanına da yer açmak durumunda kalmıştır. Bu buluşmalara katılanlar aynı zamanda Çağdaş Drama Derneği’mizin de 1990 yılında kurulmasına öncülük etmiş, eğitimde drama alanında Türkiye’nin ilk sivil toplum örgütünün kurulmasını da sağlamışlardır. Emek veren herkese teşekkürlerimiz az gelir.

2008 yılından itibaren “Kongre” adıyla düzenlenen tüm drama buluşmalarımızın bir kitap olarak yayınlanması Derneğimizin en önemli amaçları arasındadır. Bu amaç aynı zamanda geleceğe bırakılacak olan bir “kültürel miras” olarak da değerlendirilebilir.

Bu kitaplar eğitim fakültelerinin öğretmen yetiştiren pek çok bölümünde zorunlu ya da seçimli olarak okutulan yaratıcı drama derslerinde ve derneğimiz tarafından yürütülen eğitimlik eğitiminde; drama etkinliklerinin analizi, ders ortamlarına aktarımı, farklı ülke drama eğitimlerinin drama’ya bakış açıları ve geçirdikleri değişimlerin öğrenilmesi yönünden önemli katkılar sağlamaktadır.

Demeğimiz öncülüğünde gerçekleştirilen ve Ankara’da 26 Şubat - 2 Mart 2001 tarihleri arasında gerçekleştirilen 8. Uluslararası Eğitimde Yaratıcı Drama Semineri, atölye çalışmaları konferans ve panel konuşmalarından oluşan bir içerikle gerçekleştirilmiştir. Bu kitap seminer çalışmalarındaki etkinliklerden oluşturulmuştur. Kitabın, eğitimde yaratıcı drama alanında her geçen gün artan yayın gereksiniminin karşılanmasında önemli katkı getireceğini umuyorum.

Kitabın içeriği süreçsel drama ve drama teknikleri ile drama alanının yeni çalışma alanlarından doğaçlama tiyatrosu ve her hangi bir konu (bu seminerde “zaman”) odaklı çalışmada yaratıcı drama'nın etkisini gösterme bakımından yapılan uygulama örneklerinden oluşmaktadır. Bu başlıklarda yer alan çalışmalar konu ile ilgilenenlere bir yönüyle giriş niteliği de taşımaktadır.

Kitabın hazırlanmasında o dönem (kitabın ilk haliyle düzenlenmiş hali daha önce Natürel Yayınları tarafından yayınlanmıştı) seminer süresince günlük Drama tii gazetesini çıkaran Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yaratıcı Drama Topluluğu EYAT öğrencilerinin (Bilge Demirtaş, Gözde Tuna, Sezin Bozkurt, Emel Durdu, Yılmaz Erdal, Evren Terzi, Zümrüt Şire, Gülseren Çeliker, Mesut Güngör, Mümin Pulatov, Zeynep Çıkrıkçı, Zeynep Aydın, Erdem Erem, Zeki Özen) önemli katkıları oldu. Bugün bu isimlerden pek çoğunu deneyimli birer drama eğitmeni olarak görüyoruz.

Kitabın bu baskıya hazırlanmasında Ömer Çetinkaya'nın da önemli katkıları oldu. Kendisine ve Pegem Akademi Yayınları tüm çalışanlarına teşekkür ederim.

Prof. Dr. Ömer Adıgüzel
Ankara Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Fakültesi
Öğretim Üyesi

İÇİNDEKİLER

Seminer Düzenleme Kurulu	iv
Ön Söz (Prof. Dr. Ömer Adıgüzel).....	v

1. BÖLÜM AÇILIŞ KONUŞMASI VE KONFERANSLAR

Açılış Konuşması	5
Prof. Dr İnci SAN.....	1
Konferanslar	5
Berlin'de Okul ve Tiyatro (TUSCH) Arasındaki İşbirliği Çalışmaları ve Projeleri.....	5
Renate Breitig.....	5
Bir, İki, Üç: Devirmek, Dans Etmek, Gösterim (Kişilik Gelişimi ve Sanatsal Gelişimde Devinimin Rolü).....	15
Ulrika Sprenger	15
Howard Gardner ve İsviçre Ordu Çakıları.....	23
Prof. Dr. David Davis.....	23
Değerlendirme Oturumu	27

2. BÖLÜM ATÖLYELER

Atölye 1	31
Süreçsel Drama.....	31
Prof. Dr. David Davis.....	31
1. Gün (26.02.2001)/1. Oturum	31
2. Gün (27.02.2001)/2. Oturum (9.30-12.30).....	40
2. Gün (27.02.2001)/3. Oturum (14:30 – 17:10).....	46
3. Gün (28.02.2001)/4. Oturum (9:30-12:30).....	52
3. Gün (28.02.2001)/4. Oturum (14:30-17:30).....	58
4. Gün (01.03.2001)/5. Oturum (9.30-12.30).....	63
4. Gün (01.03.2001)/6. Oturum (14.30-17.30).....	69
Atölye 2	72
Kültürel, Tarihsel, Kişisel Bağlamda Zaman.....	72
Renata Breitig	72
1. Gün (27.2.2001)/1. Oturum	73
1. Gün (27.2.2001)/2. Oturum	74
2. Gün (28.2.2001)/3. Oturum	76

2. Gün (28.2.2001)/4. Oturum	77
3. Gün (01.03.2001)/5. Oturum	78
3. Gün (01.03.2001)/6. Oturum	78
4. Gün (02.03. 2001)/7. Oturum	79
Atölye 3	81
Zamanın Oluşumu	81
Ulrika Sprenger	81
1. Gün (27.02.2001)/1. Oturum	81
2. Gün (28.02.2001)/2. Oturum	85
3. Gün (01.03.2001)/3. Oturum	86
4. Gün (02.03.2001)/4. Oturum	87
Atölye 4	88
Doğaçlama Yaklaşımları	88
(Dogaçlama Tiyatrosu, Forum Tiyatro, Playback Tiyatro ve Mini-Mono Drama)	88
Prof. Dr. Hans Wolfgang Nickel	88
1. Gün (28.02.2001)/1. Oturum	88
2. Gün (1 Mart 2001)/2. Oturum	94
2. Gün (1 Mart 2001)/3. Oturum	100
3. Gün (02.03.2001)/4. Oturum	105

3. BÖLÜM EKLER

Drama Tii Gazeteleri	109
Seminer Çağrı Mektubu	145
Seminer Başvuru Formu	147
Seminer Belgesi	150
Seminer Programı	151